

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 59:

Forslag til folketingsbeslutning om prøveløsladelse, strafferammer m.v.

Af Hagen Hagensen (KF), Bjørn Elmquist (V), Birgith Mogensen (CD) og Inger Stilling Pedersen (KrF).

(Fremsat 3/12 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hovedindholdet af det forslag, de fire partier har fremsat, er en opfordring til mig om at fremsætte lovforslag om afskaffelse af den automatiske prøveløsladelse. Samtidig skal der efter beslutningsforslaget ske en sænkning af strafudmålingsniveauet, sådan at der ikke sker nogen ændring af den samlede mængde frihedsstraffe, som kommer til afsøning.

Det er en tanke, som oprindeligt er blevet nævnt af domstolene og anklagemyndigheden, og spørgsmålet har jo også tidligere været oppe til politisk drøftelse. Jeg tænker her dels på den kriminalpolitiske konference, som jeg afholdt for et års tid siden, dels på nogle folketingsspørgsmål fra hr. Lenger og hr. Ole Espersen.

Som jeg også gav udtryk for i mine besvarelser af disse spørgsmål, har jeg umiddelbart sympati for de tanker, som nu har fundet udtryk i det forslag til folketingsbeslutning, de fire partier har fremsat.

Ud fra retssikkerhedsmæssige synspunkter er der nemlig efter min opfattelse meget, der taler for at styrke domstolenes indflydelse på straffetidens reelle længde. Det kan, mener jeg, i sig selv give anledning til principielle spørgsmål, at administrationen efterfølgende laver om på en afgørelse om straffens længde, som domstolene efter grundige overvejelser er nået frem til, men samtidig er det også betænkeligt, at man på denne måde administrativt giver en lille gruppe af dømte på mindre end 10 pct. en strafforlængelse på det halve.

Den nuværende prøveløsladelsesordning gør også straffesystemet mere vanskeligt at gennemskue ikke blot for den almindelige befolkning, men også for de lægdommere, som medvirker inden for strafferetsplejen.

En ophævelse af den almindelige prøveløsladelsesordning rejser imidlertid flere spørgsmål. Først og fremmest må man sikre, at der samtidig bliver gennemført en nedsættelse af de udmålte straffe, sådan at nettoresultatet af reformen ikke bliver en skærpelse af straffene. Men kan man over én kam nedsætte alle strafudmålinger med en tredjedel, eller kan der måske være anledning til samtidig at justere forholdet mellem strafudmålingerne på forskellige områder?

Vi så her i foråret, hvordan et flertal i tinget ønskede at skærpe strafferammerne for overtrædelse af våbenembargoen mod Sydafrika. Man kan måske også rejse det spørgsmål, om det er klogt at nedsætte strafferammen for handel med narkotika, hvor vi jo nødvendigvis skulle ligge for lavt i forhold til andre lande, herunder vore nabolande, der i forvejen synes, at vore afgørelser i disse sager er milde.

Det er derfor ikke uden grund, at straffelovrådet er blevet bedt om at foretage en samlet vurdering af spørgsmålet om prøveløsladelse, strafferammer m.v. På baggrund af nogle kriminalpolitiske spørgsmål, der til dels har været drøftet i folketetinget, har jeg bedt straffelovrådet om en udtalelse om, hvornår rådet vil kunne afslutte sit arbejde med kommissoriet om det strafferetlige sanktionssystem.

Straffelovrådet håber, som det fremgår af den udtalelse, jeg for et par dage siden har videresendt til retsudvalget, at afgive delbetænkning om prøveløsladelse, strafferammer m.v. inden sommerferien i år. Straffelovrådet understreger i sin udtalelse, at der er en meget nær sammenhæng mellem spørgsmålene om prøveløsladelse, strafferammer og strafudmåling og de øvrige spørgsmål, som er omfattet af kommissoriet om det strafferetlige sanktionssystem. Om disse andre spørgsmål vil straffelovrådet afgive delbetænkning i løbet af det kommende års tid.

Straffelovrådet skriver, at rådet betragter det som sin opgave at beskrive og vurdere de forskellige veje, ad hvilke udviklingen kan tænkes at blive styret, altså at udrede de muligheder, blandt hvilke der i sidste instans skal træffes et politisk valg.

Som det fremgår af mine bemærkninger her, mener jeg, at det er betydningsfuldt for os at finde frem til en løsning på de spørgsmål, som er rejst i forslaget til folketingsbe-

[Justitsministeren]

slutning. Og jeg håber også i forbindelse med det arbejde, der skal foregå videre i retsudvalget, at man ikke alene vil være opmærksom på forslaget, som det foreligger, men, som det fremgår af forslaget, også på det sideløbende arbejde, der skal ske i straffelovrådet.

Torben Lund (S):

Jeg vil gerne helt generelt sige, at vi meget gerne vil være med til at drøfte, om prøveløsladelse kan afløses af eller måske udbygges med noget, der er bedre, og her forestiller vi os noget mere socialt og kriminalpræventivt arbejde.

Vi er oprigtig talt lidt usikre på hensigten med forslaget fra regeringspartierne. Det første punkt i forslaget er jo et punkt, hvor man er meget præcis, idet man nemlig siger, at prøveløsladelsesmuligheden skal afskaffes; det er jo til at tage og føle på.

Men i punkt 2 udtaler man nok nogle hensigter om, at man må sænke strafudmålingen sådan, at der ikke sker nogen ændring af den samlede mængde frihedsstraffe, men man angiver jo også strafferammenedsættelse som det anvendelige middel. Og så bliver vi mere usikre på, om man nu i virkeligheden får nedsat den reelle afsoning med det, der svarer til afskaffelsen af en eventuel prøveløsladelse. Usikkerheden bliver sådan set ikke mindre, når man hører justitsministerens bemærkninger, hvor justitsministeren i denne forbindelse samtidig peger på, at der kunne være grund til at justere strafudmålingerne på forskellige områder, og justitsministeren var så venlig at nævne våbenhandel og narokoområdet. Man kunne måske også nævne voldsområdet som et eksempel, hvor der kunne være anledning til at drøfte strafudmålingen. Men alt det gør, at det i virkeligheden ikke er muligt at tage stilling til beslutningsforslaget på dette punkt, som det foreligger i øjeblikket.

Jeg vil også godt pege på – og det kunne jeg måske få bekræftet af ordførerne allerede i dag – om det ikke er sådan, at det tredje punkt i beslutningsforslaget, om anvendelse af prøveløsladelse efter halv tids afsoning, i virkeligheden er en stramning i forhold til de gældende regler for prøveløsladelse efter halv tid. Så vidt jeg kan se, afgrænser man anvendelsesområdet meget præcist i beslut-

ningsforslaget, og netop en stramning på det punkt var vel ikke særlig godt.

Vi så gerne, at man tog udgangspunkt i en reel nedgang i anvendelsen af frihedsstraffen som sanktion over for en lang række forbrydelser; det vil være den indgang, vi vil have til de drøftelser, vi skal have på dette punkt.

Men der er to opgaver, som jeg føler at man prioriterer meget lavt i forslaget, men som har kolossal betydning. De prioriteres så lavt, at det ene af punkterne end ikke er omtalt, og det er det socialpædagogiske arbejde i kriminalforsorgens anstalter. Jeg synes, at vi i forbindelse med disse drøftelser må have taget fat på, hvordan vi kan ansvarliggøre tilværelsen for de indsatte i kriminalforsorgens anstalter og forberede dem på en bedre måde til en kriminalitetsfri tilværelse efter afsoningen, og i den forbindelse vil jeg benytte lejligheden til at spørge justitsministeren, hvordan det går i Dahlgaardudvalget, som jo har kigget på denne sag i, jeg tror efterhånden 4 år. Det må vel være muligt snart at forelægge et resultat for folkettinget.

Den anden opgave, jeg vil pege på, er den personlige støtte, som de indsatte afgjort har behov for efter afsoningen. Det er et punkt, som omtales i beslutningsforslaget, hvor man vil sikre, at der er bolig, og at der er arbejde, og man vil også give tilbud om bistand fra kriminalforsorgen. Jeg opfatter det som et tilsagn om at anvende yderligere ressourcer på denne meget vigtige opgave. Det skal blive interessant at se, hvordan regeringens konkrete udspil vil være til løsning af de indsattes bolig- og beskæftigelsesproblem efter afsoningen.

Til sidst skal jeg blot sige, at det er jo ganske pudsigt, men også tankevækkende, at dette forslag fremsættes af regeringspartierne og ikke af justitsministeren. Vi har vel i justitsministerens indlæg her i dag fået forklaringen, nemlig at justitsministeren er af den samme opfattelse som vi andre: at vi må afvente den betænkning, der skal komme fra straffelovrådet i meget nær fremtid, inden vi kan tage endelig stilling til, hvordan vi får revideret vore prøveløsladelsesbestemmelser.

Bjørn Elmquist (V):

Det, som dette forslag først og fremmest handler om, er prøveløsladelsesinstituttet, som vi har det i dag, og det er faldet os for

[Bjørn Elmquist]

brystet, i hvert fald i mit parti, at den fremgangsmåde, der i øjeblikket følges, er så at sige automatisk. Vi har hæftet os ved, som det også står i bemærkningerne til forslaget et sted, at ikke mindst for de lægdommere, der medvirker under straffesagerne, må det forekomme uforståeligt og utilfredsstillende, at de afsagte domme ikke skal afsones efter deres pålydende.

Der er vel også det med mulighederne for en konkret påvirkning undervejs i afsoningen. Det er ikke, fordi vi hermed ønsker at lægge op til, at man skal have et særligt fedtetillæg, eller hvad vi nu skal kalde det, fedtefradrag måske eller fedtekomensation, så der for dem, der er særlig eksemplariske og altid lever op til reglerne til punkt og prikke, venter en belønning forude, men alligevel er der vel helt fundamentalt noget i prøveløsladelsestanken, som hænger sammen med dette, at der bør finde en individuel vurdering sted i de enkelte tilfælde. Ellers er der vel ingen anledning til at kalde det prøveløsladelse; så burde man kalde det noget helt andet. Det er for os det væsentlige i dette beslutningsforslag.

At vi så, som hr. Torben Lund just var inde på, har valgt den fremgangsmåde – nogle vil måske kalde den usædvanlig – at regeringspartier fremsætter et privat forslag til folketingsbeslutning i stedet for, at det er den ansvarlige minister, der spiller ud med et egentligt lovforslag, har jo netop den baggrund, at vi erkender, at der er visse andre ting, der hænger sammen med en ændret udformning af prøveløsladelsesproceduren, som det måske er lige lovlig tidligt at indskibe sig i. Det har med strafferammerne at gøre, og som der står i bemærkningerne:

»Straffelovrådet vurderer for tiden det strafferetlige sanktionssystem og gennemgår i den forbindelse straffelovens strafferammer. Det vil være hensigtsmæssigt at anmode straffelovrådet om at fremskynde arbejdet med disse spørgsmål, jfr. forslaget tekst, således at justitsministeren i folketingsåret 1986-87 kan fremsætte et lovforslag på grundlag af straffelovrådets betænkning om disse spørgsmål.«

Vi har ment, at det var rigtigt at få diskussionen om prøveløsladelsen i gang allerede nu, og håber meget på – det vil ordføreren for forslagsstillerne nok også komme ind på senere, når han opsummerer – at vi kan få

den nødvendige tilslutning til vores beslutningsforslag.

Nu jeg har nævnt strafferammerne, vil jeg meget gerne gøre en enkelt bemærkning også om behovet for at stramme op visse steder, og jeg vil lade det gå ikke bare på spørgsmålet om en eventuelt strengere straf for voldsforbrydelser, men også på de muligheder, der måske ved dette forslags gennemførelse ville være for, at vi kunne få mindre bureaukrati, kunne få omfordelt ressourcerne inden for retsvæsenet, sådan at vi kunne få en hurtigere retsforfølgning og måske også en hurtigere afsoning generelt af fængselsdomme.

Jeg vil sige, specielt hvad voldsforbrydelserne angår, at der her op til jul og lige omkring jul har været adskillige tilfælde, hvor jeg hæftede mig ved, at der var så at sige enstemmighed i de offentlige udtalelser fra ordførere for partierne her i folketinget om behovet for, at man fik ryddet op, og at det gik noget hurtigere og blev noget mere gennemskueligt, sådan at man kunne se og føle vurderingen af voldsforbrydelser og voldssager.

Vi tror og håber, at dette vil skabe den nødvendige plads i systemet til, at det kan gå hurtigt over scenen, med iagttagelse naturligvis af alle de retsgarantier, der skal til, så fra mit partis side kan vi naturligvis støtte, at dette forslag til folketingsbeslutning bliver vedtaget.

Ebba Strange (SF):

Som bekendt fremsatte SF den 14. november i fjor et forslag til folketingsbeslutning om en kriminalpolitisk reform. I det forslag skrev vi, at vi ville foreslå at gøre prøveløsladelsen obligatorisk. Ved førstebehandling af forslaget fik vi nogle meldinger om, at der ville komme et forslag som det, vi behandler i dag, fra regeringspartiernes side, så vi har været forberedt på det.

Det er jo rigtigt, at både vores forslag og regeringspartiernes forslag rejser spørgsmålet om, hvad en prøveløsladelse er, for hvis den er det, hr. Bjørn Elmquist ligesom lægger op til, noget usikkert, som man kan spille lidt med, er det klart, at det ikke er nogen særlig positiv faktor at have i sanktionssystemet. Det er også grunden til, at vi ville gøre den obligatorisk, og så ville vi bruge den til noget resocialisering. Det har at gøre med, at vi

[Ebba Strange]

synes, at alle de erfaringer, vi har, siger os, at det er meget, meget svært at lave et fornuftigt resocialiseringsarbejde, så længe folk sidder i fængsel. Der er en helt anden baggrund at gøre det på, når folk er på fri fod. Derfor stillede vi vores forslag, og på den baggrund kan vi selvfølgelig ikke støtte det her fremsatte forslag, det er klart, men vi er meget interesserede i at fortsætte debatten om, hvad prøveløsladelse er.

Så vil jeg godt sige, at formålet med vores forslag fra den 14. november 1985 også var at få en generel nedsættelse af det antal fanger, vi på ethvert givet tidspunkt har siddende. Det, regeringspartierne foreslår ifølge det forslag, vi behandler i dag, er, at der ikke skal være nogen stigning i antallet af fangedage, men man vil godt – det fremgår både af justitsministerens og hr. Bjørn Elmquists indlæg her – have en skærpelse af nogle af straffene. Man må så gå ud fra, at det skal følges op af en nedsættelse af andre af straffene, men det har vi ikke hørt noget om. Den samlede belægning vil de altså ikke have øget, men den vil vi altså gerne have med.

Når jeg i andre debatter har været meget tvivlende over for forslaget om at fjerne prøveløsladelsen, hænger det også sammen med, at jeg ikke kan finde ud af den model, efter hvilken man samtidig vil sikre, at de idømte straffe bliver så meget kortere, som de faktisk skal være, hvis man skal opfylde det formål, der er angivet her, og det bliver jeg støttet i af det notat, som jeg takker justitsministeren for at han har oversendt til retsudvalget fra straffelovrådet. Straffelovrådet skriver på side 5 i notatet:

»Problemerne om prøveløsladelsens stærke og svage sider er meget komplicerede. Der må i argumentationen indgå en nøje vurdering og afvejning af meget uensartede hensyn.«

Det er den vurdering, som det er vigtigt at vi foretager, og indtil nu er jeg altså som sagt ikke overbevist om, at det er den model, vi her har på bordet, der er den bedste.

Med hensyn til de andre punkter, som beslutningsforslaget indeholder, vil jeg sige, at jeg er da også helt betaget af punkt 4, men for at gennemføre det behøver vi da ikke at vente på en folketingsbeslutning. At sikre den dømte en rimelig løsladelsessituation med hensyn til bolig og arbejde vil jeg da meget bede justitsministeren om at gå i gang

med den dag i morgen, for det behov eksisterer allerede i dag, så det er der ingen grund til at vente med.

Om man kunne dømme til noget andet ved straffedomme, altså til tvungen behandling for misbrug af alkohol eller narkotika, vil jeg godt være med til at overveje, men jeg kan godt sige, at hvis behandlingen skal have en effekt, skal den være frivillig, og hvis behandling for narkotikamisbrug eller alkoholmisbrug skal indgå som en sanktion, skal det være frivilligt, på samme måde som vi har det med samfundstjenesten i dag, for ellers duer behandlingen ikke.

Jeg vil gerne sige til slut, at vi mener, at de foranstaltninger med hensyn til resocialisering, der skal ske med de dømte, skal ske enten i den periode, hvor de sidder til afsøning, i det, vi har kaldt prøveløsladelsesperioden, eller i den periode, hvor de er under andre former for tilsyn. Den dag dommen er udstået, skal de dømte være fri også for indblanding fra det offentliges side – ud over det, de selv måtte ønske.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det, vi behandler, er et forslag til folketingsbeslutning fremsat af regeringspartierne, og jeg vil da have lov til at sige, at det forekommer mig lidt snurrigt, at hr. Hagen Hagensen, hr. Bjørn Elmquist, fru Birgith Mogensen og fru Inger Stilling Pedersen ikke simpelt hen har bedt justitsministeren om et møde og fået en aftale om, at inden den og den dato møder justitsministeren op i tinget og fremsætter et lovforslag omhandlende de 5 punkter. Jeg ved ikke, hvad grunden er. Stoler man ikke på sådan en aftale? Mener man, det her er sikrere, eller hvad er mon grunden?

Nå, men det snurrige til side. Det er da godt, at det bliver drøftet igen: straffer vi på den rigtige måde? Det vil jeg da gerne være med til at drøfte også i retsudvalget, og jeg har bestemt ikke noget imod, at der bliver sat en eller anden grænse for, hvor længe de forskellige organer, som skal til at tænke, skal have lov til at tænke. Det er helt i orden for mit vedkommende.

Jeg vil dog godt med hensyn til de forskellige punkter – og det første drejer sig jo om, at den næsten automatiske prøveløsladelse afskaffes – have, at man tager nogle ting ind

[Bernhard Baunsgaard]

i overvejelserne, og det er: hvilke erfaringer har vi med den pædagogiske virkning af den adgang, der er til prøveløsladelse i øjeblikket? Den har jo nok virkning på to punkter. Jeg kunne forestille mig, at det er noget lettere for personalet i vore frihedsberøvelsesanstalter at få det hele til at glide, når man har denne mulighed. Det må vel også have en vis forebyggende virkning. I det omfang man overhovedet kan forestille sig, at det at putte folk i en anstalt, hvor man berøver dem friheden, har en forebyggende virkning, må det vel i dette tilfælde også have en forebyggende virkning, at man kan risikere, at hvis man er prøveløsladt og så laver noget igen, bliver resten af straffen lagt oveni. Det vil jeg dog godt have at man tager i betragtning. Nogle må der jo være, der tror på, at det simpelt hen er det rigtige at putte folk i fængsel.

Så vil jeg gerne sige om det, at straffelovens og særlovgivningens strafferammer skal nyvurderes, at det vil jeg godt være med til. Jeg forstår ikke rigtig eftersætningen: »således at der ikke sker nogen ændring af den samlede mængde af frihedsstraffe«. Har man fra regeringspartierne en eller anden idé om, at der skal idømmes frihedsstraf i et antal af 10.000 om året, eller hvad har man egentlig forestillet sig? Et eller andet må det, der står, jo betyde. Jeg kan kun sige, at jeg tror ikke særlig meget på værdien af at berøve folk friheden, så hvis det betyder det, jeg har sagt, er jeg imod.

Punkt 3, 4 og eventuelt 5 vil jeg gerne overveje.

Ministeren siger, at det vil være rimeligt at overveje strafudmålingen i en række situationer, hvor der sker overtrædelser, og der blev nævnt narkotika og våbenbesiddelse. Det vil jeg godt være med til, men jeg synes, at det også må være på tide, at vi spørger, om det er de rigtige ting. Det er i orden med frihedsberøvelse, så længe man kan begrunde den på en eller anden måde; det er svært, men lidt kan der jo findes, når det gælder drab og vold, og så bruger vi den derefter ved overgreb mod ejendomsretten. Er det det rigtige, eller kunne vi bede forskningen om at finde nogle nye strafferammer?

Så er der tilbage, at hvis vi godkender, at frihedsberøvelse er en straf, der har en vis værdi, er der et par områder, jeg godt ville have at vi skulle overveje. Er det rimeligt, at overtrædelse af miljølovgivningen bare giver

bøder? Er det rimeligt, at virksomheder, der overtræder arbejdsmiljølovgivningen, kan slippe med at betale sig fra det? Er det egentlig ikke en grov forbrydelse ikke at overholde de regler, der gælder, når man ved, at det går ud over menneskers helbred? Burde det ikke medføre straf for den ansvarlige i form af frihedsberøvelse?

Det andet område er ødelæggelse af naturen. Når vi ved, at en ødelagt natur i en række tilfælde er helt umulig at genetablere, er det så rimeligt, at folk kan betale sig fra at ødelægge vore åer og vandløb, ofte med en latterligt lille bøde? Burde man ikke sige i det tilfælde, at vi tror på dette med fængsler: dette er i hvert fald så groft, at det må medføre frihedsstraf? De overvejelser vil jeg gerne have med ind.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I anledning af hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger om, at de fire regeringspartier jo bare kunne anmode mig om at fremsætte et lovforslag, vil jeg sige, at nu har vi jo to beslutningsforslag vedrørende prøveløsladelse til behandling her i tinget. Det ene, fremsat af SF, har været til førstebehandling, og nu er der et fra de fire regeringspartier. Det er jo partiernes ret i folketinget at fremsætte beslutningsforslag og lovforslag, men når hr. Bernhard Baunsgaard så siger, at jeg bare kunne fremsætte forslag, vil jeg sige, at det kunne jeg gøre, hvis jeg var af den opfattelse, at afskaffelse af den automatiske prøveløsladelse måtte medføre en generel nedsættelse på alle områder af straffene med en tredjedel. Jeg har i mit indlæg svaret, at det mener jeg ikke umiddelbart man kan gøre, og jeg tror i og for sig ikke, hr. Bernhard Baunsgaard er uenig i det. Jeg synes, det ville være forkert af mig at fremsætte et forslag. Når jeg har anmodet straffelovrådet om at behandle sagen, bør jeg også afvente, hvad straffelovrådet siger om dette spørgsmål. Det er forklaringen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ministerens svar til mig gik jo ikke så meget på det snurre i, at man ikke simpelt hen fra regeringspartierne side siger til justitsministeren: det kan godt være, at du har den opfattelse, men vi mener det, som fremgår af

[Bernhard Baunsgaard]

folketingsbeslutningen. Jeg kan da være meget enig med justitsministeren i, at der kan være ting, der gør, at man ikke kan gennemføre det sådan lige med det samme, men all right, så godt må forholdet da være mellem justitsministeren og regeringspartierne ordførere, at man simpelt hen som justitsminister kan forklare disse ordførere det. Men naturligvis opnår man én ting: man taler ud af huset om, at det sandelig også interesserer os, og det er måske det, der ligger bag.

Birgith Mogensen (CD):

Regeringspartierne har allerede udtrykt og afdækket CDs meninger angående dette beslutningsforslag, så der er ingen grund til at gentage dem. Kun til punkt 5, linjerne 4, 5 og 6, har jeg en kommentar. Der står:

»... eller om der som alternativ til frihedsstraf bør kunne dømmes til behandling f.eks. mod misbrug af alkohol eller narkotika«.

Hertil vil jeg sige, at det er menings- og formålsløst, at man stadig væk idømmer narkomaner frihedsstraffe for berigelseskriminalitet. Det er min erfaring og faste overbevisning, at narkomaner ikke er kriminelle i ordets rette forstand. Kun når de mangler penge til køb af de illegale narkotika, der styrer hele deres organisme, karakter og personlighed, stjæler de penge eller genstande, der kan skaffe dem midler til køb af de næste skud heroin etc. At frihedsstraffe en narkoman virker hverken præventivt på den enkelte eller på andre narkomaner. Trangen til det stof, man har vænnet sig til at bruge, overdøver totalt narkomanernes respekt for lov og ret.

Derfor er det en parodi, at ca. 20 pct. af alle danske fængselspladser er optaget af narkomaner, der som bekendt også i fængslet kan tiltuske sig narkotika. Jeg har tidligere fremført disse beviselige synspunkter og pointeret: giv disse syge mennesker metadon under lægekontrol! Lad dem modtage dette eneste fornuftige helbredelsesstof i kortere eller længere tid. At putte dem i fængsel er omsonst. Giv dem i stedet nogle gode sideløbende socialiserende tilbud. Det vil erfares, at langt den største del af narkomanerne aldrig mere betræder den kriminelle vej. Tværtimod kan vi møde dem som almindelige medborgere i løbet af et år eller to. At

nævnte humane og bedste narkomanbehandlingsmodel samtidig neutraliserer narkomaner som farlige AIDS-smittekilder, er et kæmpeplus mere. Desuden er det, alt taget i betragtning, samfundsøkonomisk fordelagtigt.

Lenger (VS):

Jeg har også hæftet mig meget ved udtrykket, at den samlede strafmængde skal være konstant efter dette forslag, og har undret mig over, om det betyder, at de fire regeringspartier hælder til den opfattelse eller hylder den filosofi, at det antal fængselspladser, som vi nu engang har, skal være fyldt op. Det er jo tidligere mange gange fra talerstolen refereret, at der var en vis tilbøjelighed i den retning, måske mere eller mindre bevidst, men jeg har undret mig over, om forslaget betyder, at de fire regeringspartier mener, at man bevidst skal tilstræbe, at pladserne bare skal være fyldt op.

Når så fru Birgith Mogensen siger – jeg synes med stor ret – at det er en dårlig idé at sætte narkomaner i fængsel, lyder mit spørgsmål til forslagsstillerne selvfølgelig: hvem er det så, der skal fylde de tomme pladser, som kommer i den anledning, for tilsyneladende skal de altså fyldes, sådan som forslaget er udformet. Er det miljøforbrydere, er det våbensmuglere, er det folk, der har begået økonomisk kriminalitet, eller hvad betyder det egentlig? Det synes jeg er et meget vigtigt spørgsmål at få belyst i forbindelse med et forslag af denne karakter.

Ellers vil jeg godt sige, at for VS er prøveløsladelserne ikke nogen hellig ko. Der er bestemt negative sider ved prøveløsladelserne. Der er en forskelsbehandling i og med, at 10 pct. af strafafsonerne sidder straffen ud, mens andre bliver prøveløsladt på et eller andet tidspunkt. Der er en negativ side, som går ud på, at hvis man senere begår en banal lovovertrædelse og har en ikke fuldt afsonet straf hængende over hovedet, kan denne banale lovovertrædelse betyde, at man pludselig får en voldsom stor straf for den. Og der er, synes jeg, en meget uheldig principiel side i og med, at det administrative system får en relativt stor påvirkning af domstolsafgørelserne, hvorimod den positive side ved prøveløsladelserne er af en noget mere tvivlsom karakter, nemlig den præventive virkning,

[Lønger]

som det måske kunne have, at man har en mulighed for at blive straffet yderligere, hvis man ikke holder sig på lovens lige vej. Det kan godt have en vis betydning for nogle, det vil jeg ikke afvise, men i langt de fleste tilfælde er det ikke det afgørende, om man har en ekstra straf hængende eller man ikke har. Det, der er afgørende for, om man begår ny kriminalitet, er den løsladelsessituation, man er i, og det vil sige, at det er den, man skal se på, hvorimod prøveløsladelsesinstituttet i den forbindelse er af noget tvivlsom værdi.

Vi vil ikke afvise at være med til at se på de tanker, der ligger i forslaget, overhovedet ikke, men det, der er afgørende for os, er, hvad meningen er med udtrykket »den samlede strafmængde skal være konstant«. Hvad hvis nu antallet af forbrydelser faldt? Hvad er meningen med, at man vil sænke nogle strafferammer? Er det alle straffene, der skal nedsættes, eller vil man opretholde nogle strafferammer, som de er nu, og så måske sænke nogle andre endnu mere? Er det det, der er meningen? Det synes jeg er nogle væsentlige spørgsmål, som jeg meget gerne vil bede ordføreren for forslagsstillerne – jeg går ud fra, at det bliver hr. Hagen Hagensen – om senere at komme ind på.

Hvad angår den nye prøveløsladelsesmulighed efter en individuel bedømmelse, er det afgørende for VS, hvem der skal foretage denne bedømmelse, og om begrebet »halv tid« i denne forbindelse er halvdelen af den nye straf eller det er halvdelen af den nuværende straf for den pågældende forbrydelse, sådan at det, der hedder halv tid i forslaget, i realiteten bliver to tredjedele tid.

Når jeg spørger, hvem der skal bedømme det, er det også ud fra nogle betragtninger om, at jeg ikke synes, at fjeligheden blandt de indsatte i fængslerne nødvendigvis er en god ting. Frihedstrang og reaktion imod den behandling, man er ude for, kan såmænd være et sundhedstegn, og det synes jeg ikke skal medføre nogen negative konsekvenser, som det meget vel kan være tilfældet, hvis prøveløsladelsesmuligheden skal ske efter en individuel bedømmelse, hvori man bl.a. indregner det, som man kunne kalde god opførelse, men som ikke nødvendigvis er udtryk for noget fornuftigt.

Forslagets punkt 4 om en rimelig løsladelsessituation er jeg helt enig i, men jeg kan også tilslutte mig, hvad fru Ebba Strange

sagde, at der overhovedet ingen grund er til at vente med det, for de problemer, der foreligger i løsladelsessituationen med manglende bolig, manglende arbejde og dårlig økonomi, er velkendte, og der er ikke andet at gøre end at gå i gang. Det kan ikke være nødvendigt at afvente nogen særlige undersøgelser i den anledning, alle kender disse problemer, og ingen har mig bekendt bestridt, at de findes, her fra talerstolen.

Endelig vil jeg sige om forslaget om at dømme til behandling, at det er vi meget skeptiske over for. Vi tror ikke på, at behandling under tvang har nogen positiv virkning. Vi vil godt være med til at overveje, hvad der kan gøres i den anledning, men vi er skeptiske over for, at man kan tvinges til at lade sig behandle imod f.eks. alkohol- eller narkomisbrug, og der er i hvert fald også det problem ved det, at man samtidig skal se på den kapacitet, man har til behandling af narkomaner. Der er narkomaner, der faktisk er indstillet på at lade sig behandle, men som der ikke er kapacitet til at behandle, og det skulle jo nødigt være sådan, at de kun kan kvalificere sig til en behandling ved at begå lovovertrædelser.

Med de indvendinger, som jeg har fremført her, vil jeg godt konkludere, at vi meget gerne vil være med til at overveje de tanker, der ligger i forslaget.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Det foreliggende forslag giver, kan man godt sige, anledning til en fortsættelse af den debat, vi havde i går, og jeg vil da også gerne understrege fra kristeligt folkepartis side, at det er meget væsentligt, at vi får set på nogle af de nævnte synspunkter. Selv om vi måske ikke kan få dem vedtaget lige med det samme, men skal vente på straffelovrådet, tror jeg, det er vigtigt, at vi også i retsudvalget får mulighed for at stille nogle spørgsmål og arbejde med disse synspunkter.

I befolkningen er det sådan, at man siger, at bliver man idømt en straf på et vist antal måneder eller år, bliver den automatisk nedsat, og det er det, vi gerne har villet se på. Vi tror, at forholdene omkring prøveløsladelse skal være meget individuelle, og at det ikke skal være enkeltpersoner, men måske flere personer, der skal afgøre, hvem der skal prøveløslades. Det kan da være rigtigt, at det

[Inger Stilling Pedersen]

ikke alene skal være belønning for god opførsel; man har jo eksempler på, at nogle har opført sig særdeles eksemplarisk og så kun har gået og pønset på at komme ud og fortsætte med et eller andet eller hævne sig. En god opførsel er ingen garanti. Jeg tror, det er vigtigt, at man ser på det.

Vi sagde også i går fra kristeligt folkepartis side, at ved løsladelsen er det vigtigt at der bliver gjort noget, for ellers løslader vi bare til ny kriminalitet, og det vil sige, at det igen koster penge. Selvfølgelig bliver dette også et spørgsmål om penge og om prioritering. Gør vi ikke noget, bliver det bare øgede udgifter, fordi de løsladte igen bliver kriminelle.

Så er der spørgsmålet om fængsling. Jeg sagde det i går og har sagt det tidligere, at jeg tror ikke på, at fængsling i sig selv løser noget problem. Vi fængsler for at vide, at disse mennesker ikke begår de samme forbrydelser igen og skader os andre, men løse problemet gør vi ikke.

Vi må også se på, om den form for fængsler vi har, er rigtig. Der blev sagt noget om, at vi skulle have udfyldt pladserne. Det kunne jo også godt være, at der skulle være færre, at der skulle være bedre plads og flere muligheder. Jeg har tidligere givet udtryk for, at jeg mener, at man i fængslerne i hvert fald bør tilbydes en eller anden form for hjælp til at løse problemerne.

Det hjælper heller ikke noget, hvilket fru Birgith Mogensen også var inde på, at anbringe narkomaner, selv om de har begået en strafbar handling, i fængsel. Måske skulle de anbringes et andet sted og tilbydes behandling. At sætte dem i fængsel er ikke nogen løsning på problemet – ud over at man isolerer dem, så vi er fri for dem.

Vi kunne godt tænke os fra kristeligt folkepartis side, at man fik en større debat om dette. Det er jo nemt nok at sige, at vi bare skal have hårdere straffe, og at vi bare skal gøre det og det og det. Det kan måske have en præventiv virkning på nogle, men det løser ingen problemer på længere sigt, og jeg var meget glad for debatten i går, hvor det netop blev sagt, at selvfølgelig skal man have sin straf for det, man har gjort, men først og fremmest skal vi finde ud af, hvorfor det er sket, og hvordan vi hindrer, at gentagelser sker.

Med hensyn til strafudmålingen har jeg også tidligere sagt, at for befolkningen synes det helt klart, at der ingen sammenhæng er mellem straffen for berigelsesforbrydelser og straffen for voldsforbrydelser, men man må også se på, hvorfor disse voldsforbrydelser begås, og da sagde jeg i går og vil sige det igen: alkohol spiller en meget stor rolle, så hvis man ikke vil sætte ind over for det problem og også over for narkotikaproblemer, kan man blive ved og blive ved i én uendelighed. Derfor er det så vigtigt, at vi får det forebyggende ind.

Poulsgaard (FP):

Om dette beslutningsforslag kan der siges noget både for og imod. Der er mange ting i det, som jeg er sympatisk indstillet over for. Det vedrører måske ikke lige beslutningsforslaget, men der har da været lidt med om den grove vold og om, at man dér kom til en hurtig afsoning. Det ville måske være godt, men der er også noget andet. Jeg vil ikke afvise forslaget, men jeg vil måske sige til regeringen, at nu skal man passe på, at man ikke udstrækker den barnepigementalitet, som socialdemokratiet, SF og VS har, at big brother, staten, skal ordne alt, og man skal ikke selv tage ansvar for noget som helst. Jeg tænker på det, der står i beslutningsforslaget om, at »... der som alternativ til frihedsstraf bør kunne dømmes til behandling f.eks. mod misbrug af alkohol eller narkotika.«

Det er stadig væk sådan i dette land, at folk har lov til at ødelægge sig selv. Det er forbudt at bruge narkotika, men hvis jeg får blindtarmsbetændelse og nægter at lade mig operere for den, kan man ikke tvinge mig ind på sygehuset og operere mig. Dér har jeg min frihed til at sige nej. Og til de mennesker, der siger: vi vil have en lille én, kan man sige, at det er fornuftigt af dem at tage antabus, men ligefrem at dømme dem til det, er et indgreb i frihedsrettighederne, man går ind i her, og det vil jeg advare regeringen imod. Derimod vil jeg gerne være med til oplysning og vejledning, og jeg vil også godt være med til at bekæmpe alkoholismen, men ligefrem at kunne dømme folk til at lade sig behandle for den, synes jeg er en lille smule farligt.

Og så står der i punkt 4:

[Poulsgaard]

»Den dømte skal sikres en rimelig løsladelsessituation med hensyn til bolig og arbejde m.v. og skal have tilbud om bistand fra kriminalforsorgen.«

Det er igen en masse pæne ord, men hvorfor er han eller hun kommet ind at sidde? Vi er ved at bevæge os henimod at tage lidt for meget hensyn til dem, der ryger i fængsel, og måske lidt for lidt hensyn til dem, det er gået ud over.

Det, jeg har sagt her, skal imidlertid ikke opfattes som en afvisning af forslaget, men nu vil vi se, hvad der kommer ud af det, og så vil vi tage vor stilling, når vi skal til at stemme til sin tid.

Hagen Hagensen (KF):

Det er rimeligt for mig at begynde med at sige en tak til justitsministeren for de bemærkninger, han kom med i dag, og også fordi han har sørget for, at vi har fået oversendt en udtalelse fra straffelovrådet med gennemgang af det arbejde, som rådet er i gang med, den prioritering, der er lagt for det, og den forventning, man har om, hvornår nogle af de ting kommer frem, som vi har behov for, bl.a. til bedømmelse af den sag, som vi nu i dag drøfter.

Det er også rimeligt at henvise til de bemærkninger, der blev gjort, da SFs forslag nr. B 43 var til drøftelse i sidste måned, og det er naturligt at henvise til, i hvert fald for mit vedkommende, hvad jeg sagde om det dengang. Dele af det kommer jo til at indgå også i de overvejelser, som vi skal gøre os her.

Det er også rimeligt at henvise til, hvad vi sagde i går under behandlingen af F 16. Selv om den havde et noget andet sigte, hører det givetvis sammen med det, vi har med at gøre her, nemlig forebyggelse af kriminalitet, og det er jo noget, som er meget afgørende. Jeg skal senere hen gøre en enkelt bemærkning i den forbindelse.

Hvad er så hensigten med det, vi er kommet med her? Det er, at vi skal tage en principbeslutning om, hvorvidt det institut, der hedder prøveløsladelsesindestitut, som det nu er, er rigtigt, eller om vi skal prøve at sætte noget andet i stedet for.

Straffelovrådet har i sin udtalelse henvist til, at der er en sammenhæng mellem en række forhold, der er til overvejelse, men jeg

synes ikke, at det kan hindre, at vi tager en principbeslutning, der kan blive et signal for en politisk stillingtagen. Straffelovrådet peger jo selv på, at det til syvende og sidst er en politisk beslutning, der skal tages.

Afgørende for os er, at det er domstolene – og det er både de juridiske dommere og de domsmænd, der tager del i behandlingen af straffesager – der har den afgørende indflydelse på straffetidens længde, også den tid af den, der skal udstås i anstalt. Det har jeg gerne villet sige til at begynde med.

Så vil jeg takke ordførerne, og jeg kan takke dem alle, om end der er nogle, der har haft bemærkninger om noget, de ikke mener at kunne være med til, og også har henvist til andre forhold, men stort set kan jeg sige tak for den tilslutning til at drøfte disse forhold videre, som ordførernes bemærkninger har været udtryk for.

Hr. Torben Lund opholdt sig mest ved, at det skulle være en social-kriminalpolitisk indsats, der først og fremmest skulle gøres. Jeg henviser her til de drøftelser, vi havde i går. Der er jo enighed om, at vi skal prøve det for at undgå lovovertrædelser.

Så gav hr. Torben Lund udtryk for, at han er lidt usikker, som han vist sagde det, ikke over for regeringen, men over for regeringspartierne forslag for så vidt angik enkelte punkter, og det var vist navnlig punkt 2, hvori der tales om, at man skal vurdere strafferammerne, og hvor det siges i teksten, at det skal være med henblik på at gennemføre en sænkning af strafudmålinger, således at der ikke sker nogen ændring af den samlede mængde af frihedsstraffe, som kommer til afsoning.

Andre ordførere har senere gjort bemærkninger om dette, men på en lidt anden måde. De gik ud på, at man vist troede, at vi ville bestemme, at der skulle idømmes den og den mængde dage, timer eller år hvert år. Må jeg aflive dette helt og fuldt. Det er en tilkendegivelse af, at dette ikke skal medføre nogen stigning i realiteten, men vi vil da inderligt gerne arbejde på fortsat, ikke mindst gennem forebyggende arbejde, at opnå, at der ikke idømmes straffe, herunder frihedsstraffe, i det omfang, det nu sker. Der er ikke nogen, der siger, at det skal være en konstant størrelse, og mere behøver jeg vist ikke at sige om dette.

[Hagen Hagensen]

I den forbindelse kommer det dog ind i overvejelserne, hvilke strafferammer og for den sags skyld også straffastsættelser man skal have for en række overtrædelser. Vi har jo set, at der fra anden side end vor er blevet rejst spørgsmålet om at hæve strafferammen for så vidt angår våbenhandel. Der har været drøftelser fra tid til anden om måske yderligere at skærpe strafferammerne for narkoforbrydelser, og der har også været tale om, at i hvert fald strafudmålingen for så vidt angår grov vold skulle være anderledes, end den er nu.

Om det sidste vil jeg blot sige, at jeg tror egentlig, det afgørende er en hurtig afklaring, en hurtig sanktion efter det, der er begået, fremfor måske en udstrækning af straf i længere tid. Det er i øvrigt ikke det, vi skal drøfte her i dag, det er andre forhold.

Hr. Torben Lund nævnte også spørgsmålet om, hvordan man skulle administrere prøveløsladelser efter halv tid, om man ikke derved kom ind på noget, der var strengere end de nugældende bestemmelser. Det er ikke hensigten. Hensigten er, at der sker en individuel bedømmelse af forholdene med hensyntagen til særlige grupper, f.eks. unge, ældre, der kan være fysisk svage, og andre, hvor der gør sig særlige forhold gældende, men der må ikke være automatik i dette, for så synes jeg egentlig ikke, det er rigtigt at have det. Det er jo en bestemmelse, der i så fald stærkt vil ligne det benådningsinstitut, som vi har nu.

Jeg forstår udmærket godt, at man vil have mere socialpædagogisk arbejde i anstalterne. Jeg har gang på gang i årenes løb sagt, at det afgørende var at få ført den dømte tilbage til samfundet, dvs. til et samfundsliv på linje med, hvad andre har. Det gælder i den forbindelse også, at der skal ydes personlig støtte, efter at man har udstået sin straf, og jeg forstår også, at det kan drøftes, i hvilket omfang man kan anvende flere ressourcer på dette. Lad os tage det op og se på, hvordan det kan gøres, også med det formål at undgå recidiv.

Så blev det sagt, at det var underligt, at vi havde fremsat beslutningsforslaget. Der er allerede fra hr. Bjørn Elmquists og for øvrigt også fra ministerens side sagt enkelte ting herom. Jeg skal blot sige, at da det er stillet som et beslutningsforslag, kan det dårlig fremsættes af ministeren, og da der er en

række uafklarede forhold, som vi må vente på afgørelse af, var det vel naturligt at fremsætte det som et beslutningsforslag.

Fru Ebba Strange henviste til, at både ministeren og hr. Bjørn Elmquist havde nævnt, at der var visse straffe, der kunne være tale om at man måske ville forøge. Jeg tror, jeg har gjort bemærkninger om disse forhold.

Også spørgsmålet om, hvorvidt man må dømme til behandling, er der gjort en række bemærkninger om. Lad os drøfte, om det er noget, der skal være frivilligt eller et alternativ til straf, på samme måde som det er med samfundstjenesten, hvad jeg tror det må blive. Jeg vurderer det højere at have friheden døgnnet igennem mod at skulle tage en pille, selv om man er, om jeg så må sige, gået ind på at blive dømt til det, end at være spærret inde. Jeg tror, det ville være en god ting.

Hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger om det snurrige i, at vi har fremsat beslutningsforslag i stedet for at tale med ministeren, har jeg kommenteret.

Hr. Bernhard Baunsgaard nævnte også frihedsstraf over for ejendomskrænkelser og kom også ind på, om ikke miljøovertrædelser burde give frihedsberøvelse. Ja men den lovgivning, vi har om det, indeholder jo, hvis ikke højere straf efter anden lovgivning er forskyldt, straf af bøde, hæfte eller fængsel i indtil 1 år, så der er en strafferamme for disse forhold.

Dernæst skal jeg til hr. Lenger blot sige, at jeg har gjort bemærkninger om, at det ikke var tilsigtet med en konstant mængde af straf. Jeg synes, jeg kan henvise til de tanker, der ligger bag ved det beslutningsforslag, vi har fremsat, og i den forbindelse henviser jeg også til de bemærkninger, der blev gjort i går om at forebygge i stedet for at dømme til frihedsstraf.

Jeg har ikke noget at sige i anledning af hr. Poulsgaards bemærkninger ud over til den, at man har lov til at ødelægge sig selv. Det skal vel forstås med modifikation, hvis det også går ud over andre, men lad os nu få drøftelserne i retsudvalget om disse forhold.

Jeg siger tak for en gennemgående god modtagelse af beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

[Bernhard Baunsgaard]

Jeg skal naturligvis ikke bestride de oplysninger, hr. Hagen Hagensen kommer med om muligheden for at bruge frihedsberøvelse, men hvis jeg så fortsætter og siger: lad mig få nogle eksempler på, at den er brugt, så tror jeg nok, vi vil blive mødt af det, der hedder »larmende tavshed«. Sagen er jo den, at vi kan finde de groveste overtrædelser på arbejdsmiljøområdet og med hensyn til miljøet og naturen, uden at det medfører straf. Tænk bare på, hvad Århus universitet har tilladt sig som ejer af Cheminova med ødelæggelse af Limfjorden, uden at der er sket noget videre. Sløseri med og hensynsløshed mod naturen! Jeg synes, det havde været rimeligt, om man havde sagt: Århus universitets rektor må have ansvaret for det, og da han ikke har forstået det, giver vi ham 1 års fængsel, eller hvad vi nu finder på. Mon ikke det ville virke over for ham?

Torben Lund (S):

Jeg vil gerne om det sidste, hr. Hagen Hagensen var inde på, om straffesanktionerne vedrørende miljøkriminaliteten, sige, at jeg synes præcis, at hr. Hagen Hagensens egen udlægning af, at der i strafferammen er hjemmel til at give frihedsstraf, er et godt eksempel på, at man ikke bare kan sige: nu afskaffer vi prøveløsladelsen og nedsætter strafferammerne, og så kan vi i øvrigt regne med, at de konkrete straffe også bliver nedsat med en tilsvarende andel. Det med strafferammerne er jo et meget vidt begreb og fortolkes af domstolene, og derfor er det vanskeligt alene ved strafferammerne at fastlægge et strafniveau her fra huset. Jeg vil i øvrigt gerne give det tilsagn til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg vil medvirke til overvejelser om sanktionerne på miljøområdet, for jeg synes også, der er misforhold dér.

Derudover vil jeg godt til hr. Hagen Hagensen sige, at man ikke skal forvente, at socialdemokratiet vil træffe nogen principbeslutning overhovedet om afskaffelse af prøveløsladelse, inden vi har hørt straffelovrådet. Jeg var egentlig lidt forbavset over, at vi her, hvor vi ved, at straffelovrådet skal komme med en udtalelse og selv har sagt, at de vil komme med en betænkning om dette omkring sommerferien i år, fra folketingets side skulle binde straffelovrådet og træffe principbeslutning om afskaffelse af prøveløs-

ladelse. Jeg mener, straffelovrådet selv lægger op til, at de gennem deres betænkning gerne vil, som de skriver, udgøre en del af beslutningsgrundlaget her i huset. Det synes jeg også de skal have lejlighed til.

Jeg vil da godt spørge, om ikke justitsministeren er enig i, at det i denne fase må være rimeligt, at folketinget venter med at træffe nogen som helst principbeslutninger, til vi har set straffelovrådets betænkning.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Idet jeg forudskikker, at vi kan drøfte sagen nærmere i retsudvalget, også det forhold, hr. Torben Lund berørte, vil jeg sige, at jeg lægger den allerstørste vægt på, hvad der kommer fra straffelovrådet. Da vi fremsatte beslutningsforslaget, vidste vi intet om, hvordan straffelovrådet havde prioriteret sit arbejde. Det er helt givet, at vi skal have med i de overvejelser, vi har her, hvad der kommer fra straffelovrådet. Jeg har blot understreget, at en principbeslutning på dette område efter min opfattelse godt kan træffes, inden vi har alt fra straffelovrådet, men vi skal givetvis have det med, der vedrører spørgsmålet om prøveløsladelser. Så meget om det.

Strafudmåling og strafferammer tror jeg vi skal gemme til en anden gang. Det har vi været inde på så mange gange, og vi ved udmærket godt, at normalt er det kun omtrent den nederste tredjedel af strafferammen, der bruges ved strafudmåling. Derfor ser straffelovrådet også på disse forhold.

Ebba Strange (SF):

Det er også hr. Hagen Hagensens bemærkning om, at vi skal træffe principbeslutning i denne samling, der kalder mig herop i anden omgang.

Det har vist sig i debatten her, at der er ting, vi er uenige om. Jeg ved i hvert fald, at vi har en lang række spørgsmål at stille om hele prøveløsladelsesinstituttet. Hvorvidt vi er i stand til at stille alle spørgsmålene nu, eller om straffelovrådet vil komme med nogle synspunkter, som vi ikke har været fantasifulde nok til at stille spørgsmål om, kan jeg selvfølgelig ikke sige i denne stund.

Jeg vil i hvert fald ikke love, at vi er færdige til at træffe en principbeslutning til sommerferien, også fordi det har den sam-

[Ebba Strange]

menhæng, som også er fremgået af debatten i dag og af alle de eksempler, vi har hørt heroppefra på forholdet mellem prøveløsladelse og strafferammer og strafudmåling. Jeg har kun hørt eksempler på strafferammer, der skulle sættes op. Jeg har endnu ikke hørt eksempler på strafferammer, der skulle sættes ned. Så kommer vores helt store problem, nemlig hvad det, at vi har en given strafferamme, betyder for selve strafudmålingen, og der er jo kommet eksempler på, hvor forskelligt man fra domstolens side bruger strafferammerne. Det er problemer, som jeg ikke vil love at vi er færdige med at overveje til sommerferien.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 42:

Forslag til folketingsbeslutning om Christianias fremtid.

Af Lone Dybkjær (RV), Ebba Strange (SF) og Anne Grete Holmsgård (VS).
(Fremsat 13/11 85).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Forsvarsministeren (Engell):

Indledningsvis vil jeg gerne slå fast, at forholdene i Christiania i dag er klart utilfredsstillende. Der er behov for en afklaring, hvor der tages bredest mulige hensyn.

Det forslag til folketingsbeslutning om Christianias fremtid, vi behandler i dag, er identisk med det forslag, som blev fremsat i folketinget den 29. marts 1985. Under første-

behandlingen af forslaget, den 18. april, gav jeg udtryk for regeringens holdning til de enkelte punkter i beslutningsforslaget. Jeg skal henvise til folketingets forhandlinger 1984-85, sp. 9013 ff.

For så vidt angår de foreslåede bygningsforbedringer vil jeg gerne endnu en gang fremhæve, at der er tale om betydelige istandsættelsesarbejder, som på nuværende tidspunkt må skønnes at andrage mellem 60 og 125 mill. kr. Der er ikke taget stilling til den eventuelle finansiering af sådanne udgifter eller omfanget af istandsættelsesarbejder. Der er således heller ikke på finansloven for 1986 taget højde for udgifter til eventuelle bygningsforbedringer i området. Det kan i det hele taget ikke være forsvarsministeriets opgave at afse midler til det formål. I de tilfælde, hvor det har været påkrævet at foretage større vedligeholdelsesarbejder, har udgiften været afholdt af finansministeriets reserver. Det drejer sig om godt 8,5 mill. kr., og herudover er der af forsvarsministeriets driftsbudget gennem årene afholdt ca. 3 mill. kr. til almindelig vedligeholdelse, det vil sige reparation af skader på kloaksystemet, vand- og elinstallationer.

Vedrørende den planlægningsmæssige procedure er det fortsat regeringens opfattelse, at den planlægningsopgave, som er nævnt i forslaget, har en sådan karakter, at den bør håndteres på kommunalt niveau. Det er jo kommunen, der bagefter skal administrere lokalplanens bestemmelser, bl.a. i forbindelse med konkrete bygningsansøgninger o.lign.

Spørgsmålet om en bredere indsats vedrørende støtte til aktiviteter for de såkaldt svage grupper i Christiania finder regeringen fortsat må afgøres inden for bistandslovens rammer. Ifølge denne lov har opholdskommunen pligt til at yde bistand til enhver, der opholder sig i kommunen, og Københavns kommune vedkender sig da også denne forpligtelse.

Vedrørende forslaget om etablering af en aftale med Christianias beboere om, at målet for den løbende huslejebetaling skal være et beløb, der dækker de faktiske udgifter, kan jeg oplyse, at beboerne i øjeblikket betaler et beløb til dækning af de merudgifter, der er forbundet med deres benyttelse af området. Det drejer sig om udgifter til vand, elektricitet, renovation og mindre reparationsarbejder. På intet tidspunkt har beboerne betalt